

Còrsega liquidada comptes

ARXIU / EFE

A l'esquerra, Jean-Michel Rossi, coautor del llibre 'Pour solde de tout compte' (Liquidació de comptes), que el 7 d'agost queia mort sota les bales d'uns desconeguts. A la dreta, instantània del seu soterrament.

Un cop apartat del govern francès el jacobí Chévenement, Jospin es disposa a consolidar la 'devolution' corsa. Coincidint amb això ha aparegut un llibre explosiu sobre la lluita armada corsa que ja ha costat la vida a un dels seus autors.

En poques ocasions l'expressió "testament literari" deu haver estat tan encertada. Mentre Còrsega s'encamina a poc a poc cap a un estatut d'autonomia i el poble francès assisteix incrèdul al final d'una tèrbola història d'assassinats i de tràgics errors polítics, a l'illa continuen matant i posant bombes impunement. Jean-Michel Rossi, un dels principals dirigents de l'ala nacionalista més radical, un dels qui van organitzar la lluita armada corsa durant els anys 70 i 80, va tenir ocasió de saber-ho en la pròpia pell. El dia 7 d'agost, quan feia pocs dies que l'Assemblea corsa havia aprovat les propostes del primer ministre Jospin d'una semiautonomia per a l'illa, Rossi i el seu guardacòs queien sota les bales d'uns desconeguts. Tots els indicis apunten a una liquidació de comptes. *Pour solde de tout compte* era precisa-

ment el títol del llibre que li va costar la vida, i que amenaça d'endur-se'n també el seu company i coautor, François Santoni.

Terrorisme sense estat. Rossi i Santoni són dos militants de la primera fornada del nacionalisme cors, des que a mitjan anys 70 van començar els primers atemptats contra els interessos francesos a l'illa. Entre 1996 i 1998 van encapçalar el Front d'Alliberament Nacional Cors (FANC)-Canal Històric, un dels grups que es dedicaven tant a posar bombes contra els projectes turístics com a extorquir per sota mà els empresaris de l'illa. Després de vint anys de militància i uns quants més a la presó, van decidir que ja n'hi havia prou d'ocultar la realitat.

La història del seu llibre és certament rocambolesca. En Rossi i Santoni van demanar a un ex-pe-

riodista del diari d'esquerres *Libération* que els entrevistés. Guy Benhamou és un especialista d'allò que a França anomenen "el dossier cors". Tan expert que a punt va ser de deixar-hi la pell. Un confús atemptat l'any 1996, el metrallament a la façana de casa seva, va obligar-lo a suportar una escorta policíaca durant mesos, mentre als mitjans de comunicació nacionalistes corsos de l'illa ploviaven les amenaces contra seu i els tribunals s'omplien de querelles contra els seus escrits. Motiu? Doncs el de denunciar el FANC com una banda sense dirigents ni objectius polítics seriosos, amb accions que vorejaven el més pur comportament mafiós. Que com sabia Benhamou totes aquestes coses? Doncs perquè les hi van reconèixer tres anys més tard els mateixos que havien posat preu al seu cap: Rossi i (principalment) Santoni.

Set escissions. *Liquidació de comptes* és un llibre d'entrevistes dur i seriós, ple de xifres, de noms, de dates, de sang. Rossi i Santoni no tenen pietat amb els seus "camarades", ni amb ells mateixos.

"El bressol del Front es troba a la diàspora estudiant (...) a les universitats de Niça, Ais de Provença, Marsella, Montpeller i París a final dels anys 70 —recorden breument Rossi i Santoni a títol d'introducció—. Des de la creació [el 1976], el Front posseeix una estructura jerarquitzada molt tancada".

Sis regions, 25 sectors i dos centres de decisió que a estones s'acabaran enfrontant: Ajaccio i Bàstia. Un Front dominat des del principi pels clans que es reparteixen l'illa, amb una microscòpica cúpula dirigent militant i polititzada, i centenars d'activistes reclutats en tots els àmbits socials, però sense gaire formació política, per no dir gens. Amb interessos immobiliaris, una companyia de transport d'estalvis que serveix de tapadora, discoteques i més "negocis" de tota mena.

"L'esclat cova des de la creació del FANC. Des del principi hi ha divergències estratègiques (...) que no es limiten a baralles de persones", expliquen Santoni i Rossi. Certament, set escissions internes en vint-i-cinc anys fan una mica estrany, i això sense comptar els òrgans respectius de "representació política", començant per l'A Cuncolta, el braç polític oficial del Front, la responsabilitat del qual Santoni i Rossi assumeixen el 96.

Bombes i galetes. Ni Santoni ni Rossi no són dos àngels. Tots dos han passat per la presó per les seves activitats. Al llibre de Benhamou enumeren els morts, que són uns quants: 40 presumptes traficants de droga el 1992, onze militants nacionalistes el 1995... La llista és llarga, els motius foscos.

El 1989 hi ha la primera escissió oficial, quan Pierre Poggioli, el màxim dirigent del Front, dimiteix. "En realitat va ser expulsat del FANC", aclareixen Santoni i Rossi. Comencen les acusacions: Poggioli tenia el control de l'anomenat "canal de reivindicació", és

ARXIU / EFE

Santoni, un "terrorista" en peu de guerra amb l'estat francès, es passejava pels passadissos del centre de la policia.

a dir, la manera com la policia i l'opinió pública sabien que un atemptat era del FANC. El 1981 el Front posa una bomba a l'aeroport per rebre "com cal" el president Valéry Giscard d'Estaing, en visita oficial a l'illa. Giscard d'Estaing se'n deslliura perquè no passa pel lloc previst. En lloc seu mor un turista suís. El Front havia decretat una treva quinze dies abans. La commoció a l'illa i a París és gran. Justificació de Poggioli als seus companys de la direcció del FANC: uns "incontrolats". Poggioli es nega a reivindicar l'atemptat públicament i es treu del barret un sabotatge antinacionalista.

Des del 1984 un grup anomenat "dels fugitius", gent per la qual la policia francesa està disposada a pagar un milió de francs per cap,

s'oposa a aquestes maneres estalinistes de dirigir el grup. L'escissió esclata, amb amenaces de mort incloses (que després es concretaran), i Poggioli crea l'Accolta nazionale corsa.

El Front té un "comando mòbil", el sector V, encarregat de la feina bruta. Poc després de la "dimissió" de Poggioli, els seus membres decideixen de segrestar un empresari de l'illa. L'operació acaba en desastre, però l'home s'avé a pagar un "impost revolucionari" de 500.000 francs al FANC. Quan el Front rep finalment els diners n'hi falten 200.000. El sector V es disculpa: els diners feien falta per salvar una tapadora, una fàbrica de galetes en mans d'un "amic". El Front obliga el cap d'aquest grup, Alain Orsoni, a tornar els diners. Aquest s'enfada. Nova escissió: Moviment per l'Autodeterminació (MPA), creat el 1990. Més morts i més goma-2.

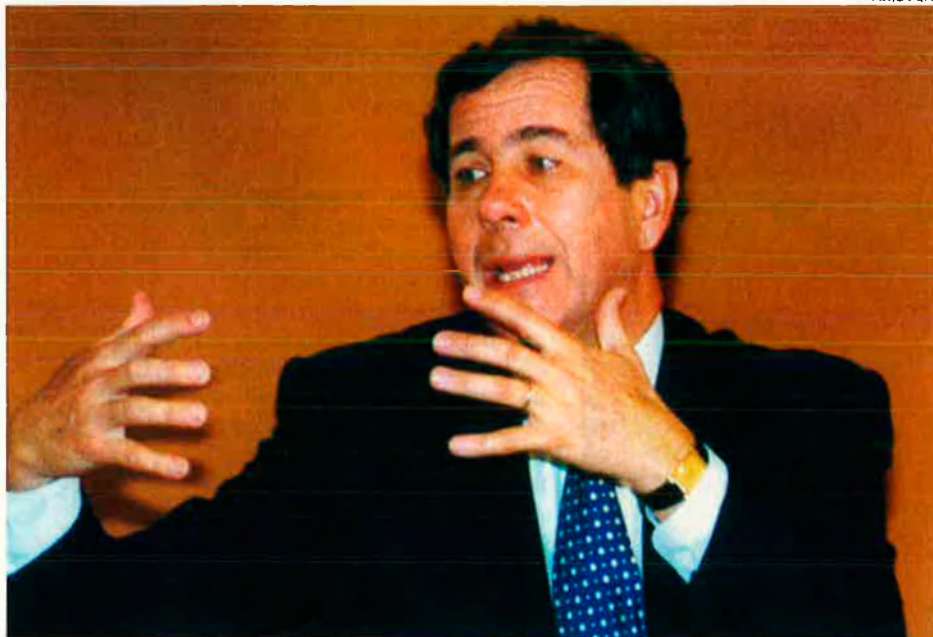
El circ. D'anècdotes com aquestes, el llibre de Benhamou en va ple. "Jo en sabia unes quantes, però no m'imaginava tot això", explicarà aquest periodista a EL TEMPS. I malgrat tot, els nacionalistes corsos encara tindrien força per anar de bracet a les eleccions territorials del març del 92 i obtenir un 17% dels vots.

El primer dia de sessions a l'Assemblea de Còrsega, el 2 d'abril del 92, la llista Corsica Nazione perd misteriosament un dels escons que li tocaven. Avisats, Santoni, Rossi i els seus entren en tromba a la sala. Poggioli diu a corre-cuita que s'ha equivocat en les votacions internes.

"Al si de l'Assemblea, controlada finalment per la dreta, Corsica Nazione no fa una oposició sistemàtica. Els nacionalistes són minoritaris davant el front republicà que s'ha creat contra ells. Però per nosaltres, l'experiència és enriquidora", resumeixen Rossi i Santoni. El 1999 Corsica Nazione obté de nou uns bons resultats, però després d'innombrables batalles internes, bona part del prestigi se n'ha anat en orris, entre baralles, cops de puny i uns quants morts.

I l'estat, en tot això? Doncs, si

François Santoni, l'altre dels autors de 'Pour solde de tout compte'. Els dos autors d'aquest llibre eren dirigents de l'ala nacionalista corsa més radical i organitzadors de la lluita armada corsa els anys 70 i 80.

Jean-Louis Debré, ex-ministre de l'Interior francès. Els autors del llibre asseguren que, malgrat les seues manifestacions, les portes del ministeri van estar obertes a alguns terroristes amb Debré, de la mateixa manera que amb el seu antecessor, Charles Pasqua,

s'ha de creure en Rossi i en Santoni, que també han estat protagonistes destacats dels intents negociadors entre el Front i París, el paper dels polítics "de la metròpoli" és força galdós. Ningú a França no ha volgut comentar públicament les declaracions explosives que Santoni i Rossi fan al llibre. Inclosos els mateixos corsos, com Charles Pasqua, ministre de l'Interior entre 1986 i 1988 i entre 1993 i 1995.

Quan arriba al ministeri el 1986, Pasqua assenyala que vol "aterrir els terroristes". Ho intentarà amb detencions indiscriminades i la dissolució per decret governamental del Moviment Cors per l'Autodeterminació. Resultat: el 1987 neix l'A Cuncolta naziunalista, braç polític del Front.

Quan torna al poder, el 1993, Pasqua sembla que s'hagi calmat. El govern francès mai no reconeixerà oficialment que manté contactes amb el Front, però de fet Santoni, aleshores cap del FANC-Canal Històric (entremig hi ha hagut una altra escissió, el FANC-Canal Habitual) tenia les portes obertes a la Plaça de Beauvau (seu del Ministeri de l'Interior) per parlar amb qui fos.

I quan es diu portes obertes, és literalment la veritat: arribar al ministeri, deixar el carnet d'identitat a l'entrada i pujar a veure al

cap de gabinet del ministre, o fins i tot Pasqua en persona. "Ni porta camuflada, ni cotxe de policia amb fars", diu amb sornegueria Santoni a Benhamou. Pasqua encapçala en aquests moments l'oposició política al reconeixement de l'autonomia parcial corsa.

Les negociacions amb Pasqua no arriben a bon port, així que el Front continua posant bombes. A vegades amb treves per entremig, a vegades sense. El 1994, per exemple, un comando "d'incontrolats" de nou ataca un objectiu, a Sperone, a prop de Bonifacio, en plenes negociacions i treva oficial. "La meitat de Còrsega n'era al corrent", recorda Santoni. Hi participen més de quaranta persones. S'havien de fer explotar seixanta bombones de gas! Resultat: catorze militants detinguts.

"Aquella nit jo dormia a Ajaccio —recorda Santoni—. Quan el comando és detingut, el prefecte de policia, presa del pànic, em truca per telèfon". Santoni es precipita a la comissaria. L'home que presumptament forma part de la direcció del FANC, un "terrorista" en peu de guerra amb l'estat francès, es passeja pels passadissos del centre de la policia i parla tranquil·lament amb un detingut. Després arriben els pares, els falsos cosins, els amics. "Voilà la presó preventiva de Sperone",

descriu sardònicament en Santoni.

Voilà un estat que s'afirma orgullós de la seva política republicana, rigorosa i inflexible. Amb Jean-Louis Debré, nou ministre de l'Interior, també conservador com Pasqua, les portes continuen obertes. De cara a la galeria és tota una altra cosa. "Apliqui la llei, només la llei i tota la llei, com a qualsevol altre departament", diu Debré al prefecte de l'illa solemnement el 1996. Però un dels homes del prefecte, quan voldrà avisar de la possibilitat d'un atemptat del Front cors a Bordeus, es veurà boicotat. El fax desapareix misteriosament en una oficina de Matignon, seu del primer ministre francès, segons els nacionalistes. Resultat: l'atemptat causa greus destrosses i les negociacions són, una vegada més, interrompudes. El govern de París també té "escissions" a l'interior, sembla.

Bona fe. Però resta la cirera del pastís: l'atemptat contra Benhamou mateix, el periodista que els entrevista a petició de Rossi i Santoni. Guy Benhamou assegura que en una entrevista anterior, abans de començar a escriure el llibre, Santoni, el dur de la parella, li havia promès que ell no havia organitzat "la gresca". "Vostè va cometre l'error d'encarnar l'Anticòrsega, però ara sé que era de bona fe", diu Santoni. Benhamou dirà després a EL TEMPS, amb lucidesa: "en aquest ofici no entrevistes la gent perquè la consideris simpàtica, sinó perquè tenen coses a dir".

Raons d'un llibre com *Liquidació de comptes?* "Aquest llibre no és autòpsia —expliquen en la introducció Rossi i Santoni—. Ben al·trament, és just perquè ens pensem que encara no s'ha perdut tot que volem analitzar las causes del fracàs actual del moviment nacional per permetre a la generació que ens substituïxi de prendre el relleu en condicions menys desfavorables". A en Rossi ja li han pres, el relleu.

Jordi Zamora (París)